

EN DANSK METEORITEKSPEDITION I 1843

Af *Axel Garboe*

I

Civilingeniør *Vagn Fabritius Buchwald's* fund¹ i sommeren 1963 af en ny stor jernmeteorit i Kap York-området i det nordvestligste Grønland, hvorfra *Peary* sidst i 1890'erne hjemførte tre store jernmeteoriter til USA – den største (vægt 31 tons) navngivet efter *Peary's* lille datter *Marie Ahnighito*² – og hvorfra den af *Knud Rasmussen* fundne Savik-meteorit i 1925 blev bragt til København og opstillet i Universitetets Mineralogiske Museums gård³, har påny gjort det grønlandske jernmeteoritsspørgsmål aktuelt og henledt opmærksomheden på Kap York-området, hvor der sandsynligvis endnu ligger flere jernblokke fra et vældigt meteoritfald.

Allerede omkring 1840 var man i danske naturvidenskabelige kredse inde på det grønlandske meteoritsspørgsmål, uden at dette dog førte til praktiske resultater. Man var bekendt med kaptajn *J. Ross's* efterretning om, at primitive grønlændere i Kap York-området benyttede harpunspidser og knive af jern, som de hentede fra et „jernbjerg“ på nordkysten af Melville-Bugten, og åbenbart tilskyndet heraf besluttede kong *Christian VIII*, der var levende naturvidenskabeligt interesseret og præsident for Det kongelige danske Videnskabernes Selskab i København, at udsende en ekspedition med det formål at finde frem til „jernbjerget“ og hjembringe meteorjern. Som det her skal nærmere omtales, var „ekspeditionen“ så løst organiseret som vel muligt og så mangelfuldt udrustet, at det negative resultat ikke kan forundre. Om Videnskabernes Selskab stod bagved foretagendet, er tvivlsomt; i selskabets arkiv finder man ikke noget derom⁴. Snarere har det været kongens egen idé. Foretagendet blev snart glemt; men da *A. E. Nordenskiöld* i 1870 fandt Uivfaq-jernblokkene på Disko's kyst, og den danske geolog *K. J. V. Steenstrup* tog fat på den opgave – som lykkedes – at bevise disse jernmassers telluriske oprindelse⁵ trods deres nikkelinhold og imod Nordenskiölds hævde af deres meteoriske natur, begyndte Steenstrup også at interessere sig for Chr. VIII's „meteoritekspedition“. På en eller anden måde har *K. J. V. Steenstrup* fået at vide, at en nordjysk præst, sognepræsten i Søndbjerg-Odby, Thisted amt, i sine unge dage som grønlandsmissionær havde deltaget i den mislykkede meteoritekspedition. Præsten er *Gottfred Martin Quirinius*

*Christophersen*⁶, født 1815 i København, teologisk kandidat 1840 og samme år i november antaget til præst (missionær) ved kolonien Upernavik, hvortil han i det følgende år rejste med sin kun 20-årige hustru. Efter en række grønlandsår blev Christophersen som nævnt præst i Jylland. Som svar på en henvendelse fik K. J. V. Steenstrup den 27. april 1872 følgende brev fra pastor Christophersen i Sønderborg⁷:

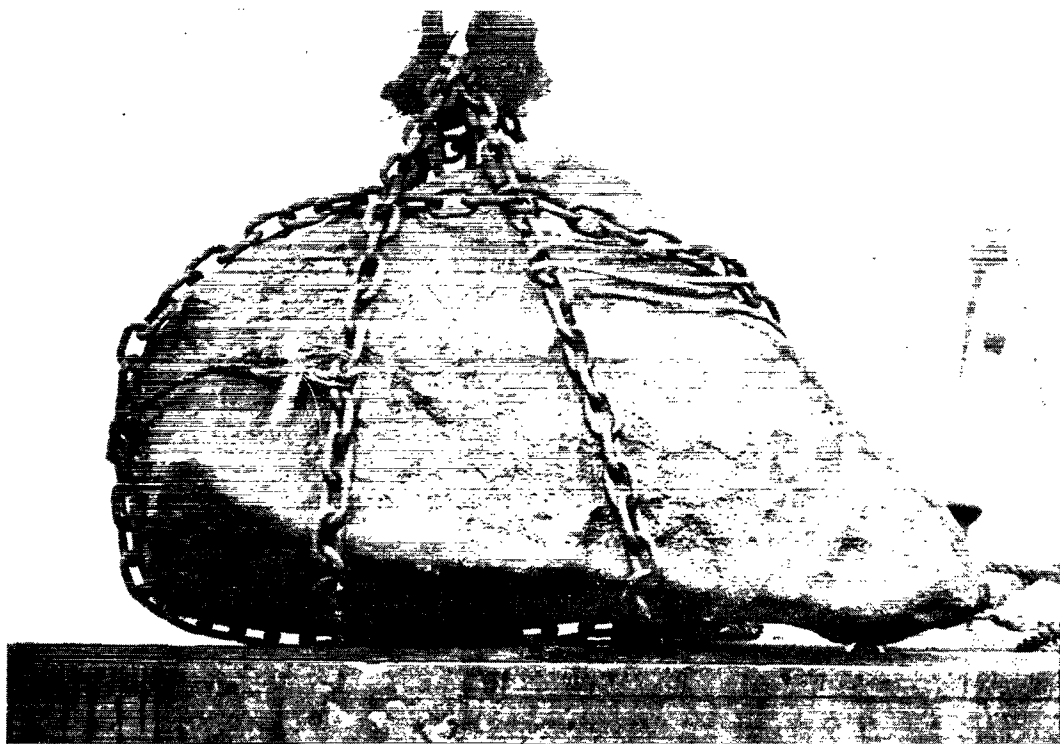
Højstærede Hr. Kand: Steenstrup!

Ja, det var netop i gaar 29 Aar siden, at jeg fra Tessiursak* – 16 Mil Nord for Upernivik – deltog i den Ekspedition, som efter Christian d. 8des indtrængende Ønske blev foretaget for om muligt fra Savilik at hjembringe en Del Meteorjærn, som Kongen alt paa Forhaand havde lovet Andre Noget af. Vi vare ialt 3 Slæder; 2 danske foruden mig, 2 Grønlændere, den ene hed *Minangoak*. Hver kørte sin Slæde. Vi vare provianterede til 14 Dage, og havde fordelt imellem os saa meget Ildebrændsel (2 Alens Fjæl), som vi mente kunne strække til Morgen og Aften at koge vor Kaffe ved; hver havde sin Riffel, Ammunition, Kompas, 1 Oktant medbragtes, idet jeg – meget ufuldkomment – havde lært at benytte den. Hundefoder førtes ikke med; det var umuligt; vi gjorde Regning paa, at vi ville træffe Outok'er (Sælhunde, som sole sig paa Isen) i Mængde, og som Grønlænderne kunde skyde. Det var vor første Fejlregning; med Undtagelse af den første Dag, da vi ca. 12 Mil N. for Tessiursak traf paa stort aabent Vand Øst for Kørelinien, og hvor 3 á 4 Sælhunde blev skudte, saa vi paa hele Rejsen ikke én Sælhund. Hundene led altsaa Nød og den sidste Nat, før vi bleve nødsagede til at vende om, aad de stakkels Dyr Skindet paa min Kuffert, som dannede min Hovedpude, og havde utvivlsomt ogsaa ædt Skagler m. v., hvis vi ikke havde været saa forsigtige at lægge alt dette under vore Soveposer. Mangel paa Hundefoder var altsaa vor første Nød.

En anden Ulempe var, at vi oftere hver Dag paa Isen stødte paa milelange, brede Revner i Isen, saa brede, at Slæderne ikke kunde spænde over dem. Det var baade drillende og kedeligt at køre saa i Vest og saa i Øst for at finde et Sted, hvor vi kunde komme over. Dette var i Forening med Hundenes Udmattelse Aarsagen til, at vi i 3 Dage knap avancerede 50 Mil.

Og endelig indtraadte Tøvejr med stærkt Snefald. Da vi vare enige om, at Rejsen under disse Forhold ikke kunde lykkes, og vi vendte tilbage, stod der $\frac{1}{4}$ Alen optødt Snevand-Pludder paa Isen, og den sidste Del af Hjemturen blev saa besværlig, at vi vare 22 Timer om en Vejstrækning, der ofte er blevet tilbagelagt i 6 Timer. Hvad der imidlertid hjalp os at komme igjennem var, at vi havde det Held at skyde en Hunbjørn og 2 Unger, og fik ikke alene selv en Gang varm Mad, men vore Hunde bleve mætte og fik i Mættelsen nye Kræfter.

* Nu skrevet: Tasiussaq.

*Savik-meteoriten
ved ankomsten med »Søkongen« til København i 1925.*

Foto: Mineralogisk Museum

Da jeg sendte en kort Beretning ind om vor mislykkede Rejse, udtalte jeg, at Erfaring syntes at godtgjøre, at man ikke turde vente at kunne naa Salivik med Slæde, derimod snarere med Baad, skjønt en engelsk Kaptajn *Penny* – en erfaren og dygtig Mand – heller ikke i denne henseende mente, at man burde stole paa ubetinget Held, idet han gjorde opmærksom paa de mange vanskeligheder, Melville-Bay næsten altid volder (dog vistnok mere for Skibe end for let haandelige Baade). Nu i Tiden har man jo saa mange Hjælpemidler, og mulig vilde en Ekspedition med Slæde, men som kunde medføre et let Fartøj, som kunde bruges navnlig som Færge over brede Revner o. desl. have bedst Udsigt til at lykkes, da den kunde foretages (20. April – 15. Mai) paa en Tid, da Melville Bay neppe vilde volde Farer eller uoverstigelige Ulemper. *Jam satis!* (d. v. s. „Jeg haaber, dette maa være tilstrækkeligt“).

Venligst Hilsen

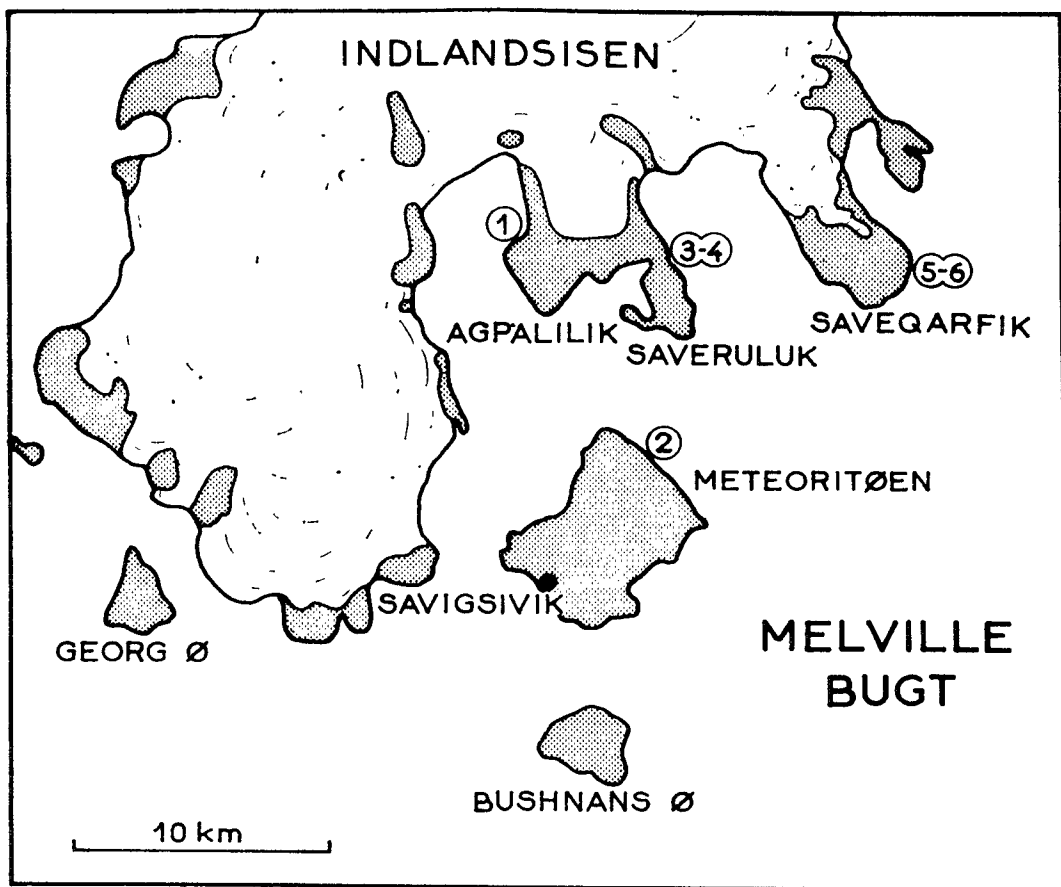
Deres ærbødige *Christophersen.*

Det er så heldigt, at man også ad anden vej kan få noget at vide om den meteorit-ekspedition, hvori pastor Christophersen deltog i 1843. I en skrivelse til Missions-

Collegiet i København⁸, dateret d. 9. august 1842, skriver Christophersen: „Hans Majestæt Kongen har iaar besluttet fra Upernivik at lade foretage en Slæde-Reise med flere Danske og Grønlændere Nord paa, for der at kunne finde det Fjeld, hvor Meteorjærn efter Capt. Ross's Beretning skal forefindes i Mængde. Da jeg mener i flere Henseender at kunne være til nogen Nytte paa denne Expedition, fornemmelig hvis man ved denne Leilighed kom i Berørelse med Hedningerne Nord paa, ønskede jeg gjerne, saa fremt mit Bryst til den Tid ikke forbyder det, at følge den, og haaber jeg høie Collegium Intet har derimod, naar jeg selv udreder Omkostningerne. Min Fraværelse fra Missionariatet vil sandsynligvis ikke komme til at overskride 12 á 14 Dage“, slutter pastor Christophersen optimistisk sin ansøgning, idet han tilføjer, „at jeg har fundet mig lykkelig og tilfreds i det henrundne Aar“ – hans første år i Grønland. Den her udtalte tilfredshed forhindrede dog ikke, at han kort i forvejen (15. juli 1842) havde ansøgt om forflyttelse til Egedesminde, når posten blev ledig, fordi han ønskede „at være Lægen nærmere, da mit Bryst ved gennemvaad at overnatte paa Isen er blevet svagt, og saasnart jeg i Vinterens Løb har været angrebet af Skjørbut, har jeg især lidt, uden at kunne gjøre Noget for at blive bedre.“ Denne ansøgning om forflyttelse blev ikke bevilget, og Christophersen besluttede sig til at deltage i ekspeditionen, ung og energisk som han åbenbart var, endnu ikke 30 år gammel. I 1846 forflyttedes Christophersen sydpå som forstander for det grønlandske seminarium.

Om ekspeditionens forløb beretter pastor Christophersen i sin årlige redegørelse⁸ til Missions-Collegiet, dateret Upernivik den 27. juli 1843, om årets gang „i det mig anbetroede Missionariat“ (Upernavik), ledsaget af en kortfattet dagbog for tiden fra den 1. august 1842 til 31. juli 1843.

Den 27. april 1843 rejste pastor Christophersen til Tasiussaq („Tessiursak“), „mit længst bortliggende Udsted“, hvor han den 29. april holdt grønlandsk gudstjeneste. „Den 30te April tiltraadte jeg den Reise (selv femte), hvorom jeg underdanigst tilskrev det høie Collegie ifjor, som skulde foretages Nord paa for at finde Meteorjærnet, hvilket omtales hos Captain Ross. Expeditionen skete ifølge Hans Majestæts allernaadigste Befaling. Jeg deltog i Reisen i den Forventning at træffe de vilde hedenske Grønlændere, som skulde leve paa 76° N. B., og som man muligen tildeels kunde formaae til at flytte Sønder paa ned mod Upernivik. Den første Dag kørte vi omtrent 14 á 15 Miil og overnattede i en Fjeldkløft. Den 1ste (Mai) om Morgenen fortsattes Reisen atter. Vi kørte vedholdende og hurtigt den hele Dag, men bleve dog sinkede betydeligen ved en Deel Strømrender, som ideligen forarsagede Frem- og Tilbagekjørsel. Efter 14 Timers Forløb traf vi på en Ø, hvor vi fandt Spor af menneskelig Beboelse, nemlig grønlandske Huse, Teltpladser, Stene som vare opstablede til at lægge Kajaker paa, og Grave.“ – „Da de Grønlændere,

Findestederne for meteoritterne.

(Naturhistorisk Tidende)

1. Den nyopdagede meteorit »Agpalilik« (ca. 15 tons); 2. »Ahnigito« (31 t); 3. »Woman« (3 t);
4. »Dog« (400 kg); 5. »Savik I« (3,5 tons); 6. »Savik II« (8 kg).

som fulgte os, og hvis nærmeste Hverv var at skyde Sælhunde til Hundefoder, idag Intet havde fanget, maatte Hundene nøies med en Nats Hvile for at kunne gaae Dagen derpaa. Vi overnattede under en Sneebrinke; vel tydede ny Bjørnespoer under vort Leie paa farlige Naboer, men de mange Hunde vare et godt Værn for os. Den 2^{den} (Mai) havde vi Storm af Sydvest og Sneefog, vor Avance var derfor sikkerlig ikke større end 6 á 7 Miil hele Dagen. Den Øe, hvor vi om Aftenen, nødvendvungen af Veiret, gjorde holdt, frembød atter flere Beviser paa, at her for ikke længe siden havde været Mennesker.“

Ligesom i pastor Christophersens brev til K. J. V. Steenstrup omtaler også dagbogen de sultende hunde. „Den 5te (Mai) om Aftenen fandt Enhver sine Slædeskavler, Seler, Pidske og alt Skindtøi tildeels i en fordærvet Tilstand, tildeels opædt af

Hundene, som vare sultne. Ikke engang Overtrækket paa min Reisekuffert var skaa-net, og, hvad der var det sørgeligste af det Hele, begge de to Grønlændere, som skulde fange, tilligemed den ene danske Mand, vare aldeles sneeblinde og lede mange Smerter. Dette bevægede den af Hans Majestæt til Formand for Expeditionen aller-naadigst beskikkede danske Mand, *Christian Lynge*, til at lade vende. Tilbagereisen tiltraadtes altsaa, og d. 5te (Maj 1843) henad Morgenstunden naaede vi Tessiursak. Saaledes endte denne Reise uden i nogen Henseende at have ført til det forønskede Resultat. At imidlertid Vendereisen gjordes paa den Tid, det skete, maa ansees for vort Held, da det efter vor Ankomst til Tessiursak sneede uafladelig i henved 14 Dage. Havde vi kjørt Nord paa endnu et Par Dage, havde sikkert ingen af os no-gensinde mere seet sit Hjem. Hvor tung Veien allerede var bleven af Sneen den 6te om Aftenen, derom maa Tilbagereisen fra Tessiursak vidne, idet vi ved at tilbage-lægge Veien herfra til Colonien (Upernavik) brugte 22 Timer, medens man ellers kun bruger 7 eller 8 Timer dertil.“

Dermed begyndte dagligdagen igen for Upernavik-præsten, som den 8. maj (1843) afholdt eksamen i koloniens skole. „De større af Børnene regne nu ret godt saavel paa Tavle som i Hovedet, og det har ofte glædet mig at see, hvorledes de gamle Grønlændere, naar de have handlet, hos Børnene have søgt Oplysning om, hvorvidt de Penge, de have faaet tilbage, vare rigtige.“ Helt rask var Christopher-sen imidlertid ikke. „Efter min Hjemkomst fra Nord-Reisen har jeg lidt en Deel af Skjørbug (Skjørbut) dog langt fra i den Grad, i hvilken min Kone desværre har havt den.“ Men heldigvis kom der midt i maj engelske hvalfangerskibe ind til Uper-nivik. Nogle kaptajner kom i land og forærede missionen en del kartofler, roer og friske løg, som havde en meget gavnlig indflydelse på denne vitamin-mangelsygdom, der i århundreder var en sand svøbe, førend man blev klar over dens oprindelse og midlerne imod den⁹.

II

I forbindelse med indberetningen om den mislykkede meteorit-ekspedition i 1843 sendte pastor Christophersen Missionskollegiet i København en række oplysninger om forholdene i Upernaviks „missionariat“. Som et bidrag til billedet af en svunden tid, der dog ikke er altfor fjern, og til belysning af de forhold, hvorunder en udsendt dansk præst kunne komme til at virke for godt hundrede år siden, skal noget af dette her fremdrages fra arkivpakken med de gulnede papirer.

Gentagne gange kommer Christophersen tilbage til en omtale af de store vanske-ligheder, som *angekok*'erne beredte. På udstedet Qeqertaq boede der således en an-gekok, som havde stor indflydelse på nogle dérboende familier, der var i slægt med ham. „Disse søge,“ skriver Christophersen, (1842) „skjøndt døbte, aldrig Kirken,

»Agpalilik« delvis løsgravet. Målestokken er 1 m.

(Naturhistorisk Tidende)

de reise bort, naar de erfare, at jeg på Embeds vegne vil komme til dem, og de afholde efter Godtbefindende deres Børn fra Skolen.“ En nærmere betegnet grønlander ved navn *Julius* „er endog gaaet saa vidt, at han har ladet Angekokken hexe over sig, fordi han var syg.“ Det kunne præsten ikke tolerere, og da angekokken fortsatte „dette Uvæsen“, udelukkede han *Julius* fra altergang „i Henhold til Collegie Skrivelse af 28de Febrar 1835.“ – „Vel omtales heri ikke dette specielle Tilfælde, men jeg haaber ikke destomindre, at det høie Collegie vilde billige min Fremgangsmaade, som jeg har anset for nødvendig.“ Angekok'en i Qeqertaq fortsatte imidlertid med „at udstrø Klinte iblandt Hveden,“ og så længe som han lever, vil det aldrig „faae noget ret at betyde med Grønlandernes Christendom,“ skriver pastor Christophersen i 1843 – hvilket var så meget mere at beklage, som „Hedenskabets vil snart være forsvundet fra Uperniviks Missionariat med Undtagelse af hiint Udsted Kékertak.“ Ifølge Dansk Missionsblad (1845, 7 f.) blev denne angekok dog snart døbt og lovede aldrig mere at ville have med „hexeri“ at gøre – men hermed var det nok så som så! (Dansk Missionsblad, 1849, 87).

Storm og uvejr kunne gøre det vanskeligt, ja til tider umuligt at rejse rundt i „mis-

sionariatet“ for at prædike, undervise og i det hele taget være til hjælp for grønlænderne. Men sværest følte vanskelighederne, når alvorlig *sygdom* indtraf. Kort før jul 1842 døbte Christophersen sin datter, som var født den 9. november i dette år „Har siden sin Fødsel bestandig været syg. Uden Læge, uden engang skriftlig at kunne konsultere en saadan, har jeg kun altfor meget Grund til at frygte for, hvad fremtiden vil bringe.“ Man forstår ønsket om forflyttelse til en læges nærhed.

Til tider måtte pastor Christophersen selv yde lægehjælp, så godt som han kunne. Den 30. januar 1843, da han kom til „Prøven“, besøgte han straks en gammel dansk mand, der var bleven „apoplektisk“ og ventede at skulle dø, hvorfor han gerne ville tale med præsten. „Jeg gjorde, hvad jeg efter mine ringe Evner og Indsigter i Medicinen formaaede at gøre, jeg aarelod ham nemlig og lod ham forøvrigt rette sig efter de Forskrifter, der findes i *Mangor's Landapothek*, en Bog, som benyttes af alle Etablissementer her i Landet.“

Christian Elovius Mangor (1730–1801) var dr. med. og stadsphysicus i København.¹⁰ Hans populære lægebog „Land-Apothek til Landmænds Nytte“ udkom i femte oplag med en fortale af professor *Wendt* (1835) og var tænkt som en nødhjælp i tilfælde, hvor lægehjælp ikke var til at få, f. eks. langt ude på landet. Forfatteren tilråder enhver „som vil betiene sig af Bogen, at han først hvergang nøie vil gennemlæse den hele Paragraph om Sygdommen, han vil helbrede, og det vil tillige være tjenligt at gennemlæse de med samme beslægtede Sygdommens Beskrivelse, for, saa nøie som muligt, at overtyde sig om, at det er den rette Sygdom,“ ligesom man også burde nøie læse om de lægemidler, der angaves i bogen. Om „Slagflod eller Apoplexie“ var der en hel del at læse i dr. Mangor's bog, og det må man så antage, at pastor Christophersen har læst. I mange tilfælde kunne åreladning anbefales, og dette middel greb altså præsten til at anvende i den grønlandske ensomhed med den dødsyge mand. Hvad var der andet at gøre når det var umuligt at få hentet en læge?

Om gudstjenester taler indberetningerne naturligvis også, dog uden at noget særligt karakteristisk meddeles. Ved en enkelt lejlighed fik dog gudstjenesten sit præg derved, at „efter endt Gudstjeneste viedes 3 af de herværende danske Colonister til Grønlænderinder.“ En decemberdag i 1842 – fortæller pastor Christophersen – „bragte man 2 Liig her til Colonien. Det var Børn, af hvilke det ene alt var død i Sommerens Løb, men nu optaget af den interimistiske Grav. Hensigten med denne Transport var den, at de som Christne kunde blive jordede paa den indviede Kirkegaard med Jordpaakastelse under Grønlændernes Sang. Forsåvidt det er gjørligt, undlader man aldrig her at bringe de afdøde til Colonien, hvor et lille Aflukke i Kirken tjener til Liigtue.“

Så kan der læses en notits om sultende grønlændere (1843) – forresten i det udsted, Qeqertoq, hvor angekokken var. Pastor Christophersen uddelte næringsmidler

på missionskassens regning, og til skolen i Upernavik lod han „for at afhjælpe et betydeligt Savn“ catecheten „giøre et Skriverbord for Børnene“. I 1845 led Christophersen selv nød, da skibet fra Danmark til den nordligste koloni Upernavik forliste med mand og mus. Vi „maatte tælle Brødet, vi spiste“, skriver Christophersen i Dansk Missionsblad, 1846.

Og så var der i de årlige indberetninger til Missions-Collegiet fra den unge grønlandspræst Christophersen, der nær kunne være omkommen på en forhastet slæderejse efter meteorjern-bjerget ved Cap York, hans „ønskeliste“ over, hvad der gerne skulle sendes op med næste skib, måske med briggen med det forjættende navn „Freden“, som jævnlig nævnes. Måske mere end på anden måde træder her præstens dagligliv i Upernavik en imøde, når man læser om, hvad han havde brug for fra det fjerne Danmark. For året 1844–45 bestilte Christophersen blandt andet „4 Qvart Anker Communionviin“ og 300 stykker „Kirkebrød“ til brug ved altergangen i kirken eller i husene hos et meget sygt menneske, der ikke kunne komme til gudstjenesten – som f. eks. den apoplektiske mand i „Prøven“, der foran er omtalt og som ganske vist var noget i bedring, men umuligt kunne deltage i gudstjenesten, medens præsten var der, og som derfor bad denne om at måtte communicere i hjemmet, før pastor Christophersen vendte tilbage til Upernavik. Og listerne nævner et antal almanakker, katekismer, „A. B. D.“er og Ny Testamenter foruden „Skrivepapir“ og „Conceptpapir“, 200 penne, ½ pund lak til forsegling af breve og skrivelser, 1 pund blækpulver og til kirken to alterlys og et lispund (d. v. s. 16 pund) almindelige lys.

Der blev ikke senere fra dansk side gjort forsøg på at finde jern-meteoriter i Kap York-området¹², medens Christophersen var missionær og præst i Upernavik. I 1848 døde Christian VIII, som var den, der havde interesseret sig for spørgsmålet, og dermed gled sagen i baggrunden. Det skulle først halvhundrede år senere blive Peary, der påny to fat på problemet: de grønlandske jernmeteoriter og fandt frem til tre af disse. Men hans påstand, at disse tre var de eneste jernmeteoriter i Kap York-området („together comprise the entire fall“)¹¹, har vist sig urigtig, således som blandt andet ingeniør *Buchwald's* nyeste fund har vist det.

HENVISNINGER:

¹ *Buchwald, Vagn Fabritius*: Stor jernmeteorit fundet i Kap York-området, Nordgrønland (Naturhistorisk Tidende 27 (1963), 3 f.). – *Vagn F. Buchwald*: Meteorit- og jernfund i Grønland fra John Ross' rejse for at opsøge Norvestpassagen 1818 til vore dage. (Naturens Verden, februar 1964).

² *Peary, Robert E.*: Northward over the Great Ice 2 (1898), 68, 207, med billede af den lille Ahnighito i arktisk dragt.

- ³ *Bøggild, O. B.*: The Mineralogy of Greenland (Medd. om Grønland (149), 1953). – *Prior Hey*: Catalogue of Meteorites (1953). – *Garboe Axel*: Meteoriter fra Grønland. Lidt om fund og hjemtransport (Tidsskr. Grønland (1961), 41 f.). – *Buchwald, Vagn Fabritius*: Meteorit- og jernfund i Grønland (Naturens Verden, 1964).
- ⁴ Velvillig meddelelse af Det kgl. Danske Videnskabernes Selskabs arkivar *A. Lomholt*, som jeg benytter lejligheden til at takke herfor.
- ⁵ *Garboe, Axel*: Geologiens Historie i Danmark 2 (1961), 298 f.
- ⁶ *Wiberg*: Almindelig Dansk Præstehistorie (optryk 1960), III, 269.
- ⁷ Universitetets Mineralogiske Museums arkiv (*Johnstrup's* arkivpakke XII, grønlandsk jern).
- ⁸ Rigsarkivet, København (Missionskollegiets arkiv, Uperniviks missionariat).
- ⁹ Om skørbugsygdommen gennem tiderne se *Larsen, Øivind*: Olaus Magnus og skjörbuken (Theriaca. Samlinger til Farmaciens og Medicinens Historie 9 (1963), med udførlig litteratur).
- ¹⁰ *Ingerslev*: Danmarks Læger og Lægevæsen II, 543.
- ¹¹ *Peary*: Northward over the Great Ice II, 618.
- ¹² Ganske vist antydes det i den geologiske meteorit-litteratur (*Bøggild*), at der i Christian d. VIII's tid gjordes to forsøg på at nå frem til Kap York-meteoriterne. Men om en sådan fornyet ekspedition har noget positivt hidtil ikke kunnet findes. Måske refererer det sig til pastor Christophersens foran nævnte samtale med kaptajn Penny.